

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-16

Ärende
TN 2019-0680

Handläggare
Fredrik Cavalli-Björkman
08-686 3904
fredrik.cavalli-bjorkman@sl.se

Trafiknämnden
2021-05-18, punkt 9

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Försökslinje L84 –Ny inriktning samt beslut om ändringar och tillägg i tidigare beslut

Ärendebeskrivning

Trafiknämnden informeras om förslag till ny inriktning för försökslinje L84 samt föreslås besluta om förändringar och tillägg till tidigare tjänsteutlåtande TN 2019-0680. Huvudsyftet med den nya inriktningen är att minska kostnaderna, öka nyttan med försöket samt tydliggöra samhällsnyttan.

Beslutsunderlag

Förvaltningschefens tjänsteutlåtande samt nedanstående underlag.

- Tjänsteutlåtande om Två försök med pendelbåtstrafik relaterat till budget 2019 för Region Stockholm LS 2017-1455 (TN 2019-0680)

Förvaltningschefen föreslår att trafiknämnden beslutar följande.

1. Tidplanen för genomförande justeras. Trafikstart bedöms kunna ske tidigast hösten 2023.
2. Trafik under period med is genomförs inte, och därmed utgår det isgående fartyget ur upphandlingen.

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-16

Ärende
TN 2019-0680

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

3. De två återstående fartyg som upphandlas ska vara emissionsfria.
4. Försöket utökas med optionstid om 1+1 år för att möjliggöra förnyad upphandling efter utvärdering och beslut om att permanenta linjen.
5. Efter försöket kan trafikförvaltningen återköpa fartygen.
6. Upphandlingskontrakt överläts efter ingäendet till AB Storstockholms Lokaltrafik i stället för till Waxholms Ångfartygs AB.

Förslag och motivering

Sammanfattning

Trafiknämnden informeras om att det inte är möjligt att upphandla tre fartyg för åretruntrafik inom angivna tids- och kostnadsramar, och att en ny inriktning för försökslinje 84 därmed tagits fram.

Huvudsyftet med den nya inriktningen för försöket är att;

- Minska kostnaderna, Ta bort ett vintergående fartyg, införa återköpsklausul för att komma bort från kort avskrivningstid då försöket enbart garanteras två års drift.
- Öka nyttan med försöket, Styra tydligare mot emissionsfritt då regionen behöver riskminimera då kostnaderna för att köra fossilfritt med HVO står för hög risk kopplat till extrema kostnadsökningar (slopad skattebefrielse, högre världsmarknadspriser)
- Tydliggöra samhällsnyttan, Resande från Nacka/Värmdö står inför en utmaning att resa kollektivt då väg 222 byggs om, förseningar vad gäller Slussen ombyggnaden samt hög takt av byggnation av bostäder gör att det finns uppenbara risker för hög beläggning inom trafiksystemet där L84 kan bidra till att avlasta systemet.

Bakgrund

Sjötrafikutskottet beslutade 2019-10-22 att genomföra upphandling, fatta tilldelningsbeslut, teckna upphandlingskontrakt och förvalta kontraktet, efter överlåtelse till Waxholms Ångfartygs AB.

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-16

Ärende
TN 2019-0680

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Överväganden och motivering

Det saknas fartyg som uppfyller fart- och miljökrav för att utföra trafikåtagandet enligt de förutsättningar som gäller för linjen med hög fart, låg svallbildning och positiva miljöeffekter.

Omställning till effektiva resor med låg miljö- och hälsopåverkan och miljömål för kollektivtrafiken enligt Trafikförvaltningens miljömål har till övervägande del bestått av utbyte av bränsle med en övergång från fossil diesel (Mk1) till HVO.

Ombyggnader av vägar till Nacka och Värmdö samt arbetet vid Slussen förväntas försvåra trafiksituationen för bil och buss. Linjen erbjuder en viss avlastning av gatu- och vägnät.

Tid för design och konstruktion av nya fartyg bedöms till 18 månader.

Kostnaderna, inom ramen för budgeten, för försökslinjen motiverar ej två isgående nybyggda fartyg, mot tidigare föreslagna tre fartyg, varav ett isgående.

Det saknas tid för upphandling om linjen, efter utvärdering med positivt resultat, beslutas att bli permanent. För att undvika att linjen får ett uppehåll under tid för upphandling föreslås uppdraget omfatta option om ytterligare två år.

Linjen bedrivs under varumärket SL och bör förvaltas av SL istället för, som tidigare beslutats, WÅAB.

Ekonomiska konsekvenser

Anskaffning av två nybyggda fartyg ligger inom ramen för budgeten. Ytterligare fartyg medför kostnader utöver budget. Att ta in ytterligare fartyg skulle medföra en ökad kostnad om cirka 50%, oavsett om den skulle vara isgående eller ej.

En kort avtalstid belastar investeringens avskrivningstid med en förväntad hög kostnad för Trafikförvaltningen. Genom att införa möjlighet till återköp kan behov av fartyg tillgodoses genom investeringen och kan ges en betydligt längre avskrivningstid.

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-16

Ärende
TN 2019-0680

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Beslutad budget (LS 2017-1455) omfattar båda pendelbåtsförsöken. Kostnadsutrymmet för linje 84 är därför direkt kopplat till utfallet av kostnader för L83, som avslutas under hösten 2022.

Riskbedömning

Risk för att försöket inte håller budgetramar.

Beslutet minskar kostnaderna i och med att det isgäende fartyget utgår.

Risk för olönsam trafik med få resenärer under perioder av is.

Perioder med is förväntas under 1 månad årligen. Restiden med ett isgäende fartyg ökar till 96 minuter vilket förväntas medföra låg attraktivitet och få resenärer. Beslut att ställa in trafik vid is minskar risk för kostsam trafik med få resenärer.

Risk för negativ påverkan på restid. Restid kan ökas från 58 till 77 min om dispens från fartkrav inte medges. Risken påverkas inte.

Länsstyrelsen har avslagit Trafikförvaltningens dispensbegäran på grund av att fartyg för uppgiften inte är känt och finns tillgängligt för bedömning.

Risk för period utan trafik efter försökets genomförande. Optionstid möjliggör trafik under upphandling vid beslut om att permanenta försökslinjen efter utvärdering. Optionstiden är inte bindande och medför därför ingen risk.

Tillgång till och pris för HVO. Utsläpp av framförallt koldioxid har minskat genom att öka andel förnybart bränsle (HVO). Tillgång och pris på HVO bedöms som osäker i framtiden. Övergång till emissionsfritt fartyg minskar risk för osäkerhet i kostnad och tillgång av HVO.

Övrigt

Anbudsgivare kan söka bidrag från klimatklivet för investering i fartyg eller laddinfrastruktur som bidrar till emissions- och fossilfri drift.

Konsekvenser för miljön

Svall och energieffektivitet. Påverkan från svall är framförallt stranderosion och störningar för boende och rekreation. Upphandling av fartyg med lågt svall innebär en högre energieffektivitet och är en del i försökslinjens uppdrag.

Trafikförvaltningen
Trafikavdelningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-04-16

Ärende
TN 2019-0680

Infosäkerhetsklass
K1 (Öppen)

Genom att upphandla emissionsfria fartyg uppnås miljömål gällande energieffektivitet, emissioner och förnybart bränsle.

Sociala konsekvenser

Sjötrafik med hög fart, med dispens från fartbegränsningar, ger restidsvinster i jämförelse med befintlig kollektivtrafik. Möjlighet till kombinationsresor med cykel möjliggörs. Inga förändrade konsekvenser jämfört med ursprungligt beslut TN 2019-0680.

David Lagneholm
Förvaltningschef

Fredrik Cavalli-Björkman
Chef Trafikavdelningen